

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr.D.J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
G.J. Augustinus
Insulindeweg 30
2612 EM Delft
Tel: 015 2125759

Banknummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl

33^e jaargang**Nieuwsbrief nummer 4****oktober 2010**

LUSTRUMACTIVITEITEN

Speciaal programma basisscholen

Delfia Batavorum betreft de Delftse jeugd bij het lustrumjaar. Daarom worden van half november tot half december speciaal voor de groepen 7 en 8 van basisscholen lessen aangeboden over een historisch onderwerp. Zelfwerkzaamheid en discussie staan centraal. Een ook voor Delft specifieke zaak wordt belicht vanuit twee dagboeken, geschreven in twee verschillende tijdperken en beide geschreven door jonge kinderen. De bedoeling is overeenkomsten en verschillen tussen de kinderen en hun dagboeken te ontdekken. Het ene dagboek is van Otto van Eck, wonend op het landgoed De Ruit, aan de Vliet tussen Delft en Rijswijk. Hij begon te schrijven op tienjarige leeftijd in de jaren 1791-1797. Het is het oudstbekende dagboek van een kind in het Nederlandse taalgebied en daarom een unicum. Het tweede dagboek is dat van Anne Frank, geschreven tussen juni 1942 en augustus 1944. Anne is 13 jaar als ze met haar dagboek begint.

Symposium

'De identiteit van Delft'

Op donderdag 11 november wordt in de Van der Mandelezaal (ingang Oude Delft) een symposium gehouden over de identiteit van Delft. Wat is dat nou precies? Bestaat er zoiets als een Delftse identiteit of is dat slechts een marketingterm? Het symposium 'De identiteit van Delft. Stadshistorie, stadsontwikkeling en stadstoekomst' vindt 's avonds plaats. U bent welkom vanaf 19.30 uur. De sluiting wordt voorzien rond 22.30 uur, waarna er tot 23.00 uur gelegenheid is om met een drankje na te praten. Een aantal gerenommeerde sprekers laat z'n licht schijnen over het onderwerp.

Prof.dr. P. van de Laar zal spreken over 'Stedelijk erfgoed, stadsgeschiedenis en stadsidentiteit', dr. R. Rutte neemt de ruimtelijke ontwikkeling van Delft van de 12de tot de 21ste eeuw met ons door en dijkgraaf mr. M.A.P. van Haersma Buma vertelt over de initiatieven voor Delft Blue Technologie en het Watercentrum. In een afsluitende forumdiscussie kan met de sprekers van gedachten worden gewisseld. Meer info: www.delfia-batavorum.nl en het tijdschrift *Delft*, jaargang 12, nummer 3.

Wie helpt ons?

Met het overlijden van An Bergman hebben we op vele fronten een actief lid verloren. An onderhield onder meer de contacten met de adverteerders in het Jaarboek en ze haalde ook nieuwe binnen. Adverteerders zijn broodnodig willen we het Jaarboek jaarlijks kunnen laten verschijnen. We zijn dus op zoek naar mensen die deze taak op zich willen nemen. We denken aan iemand die gemakkelijk contacten legt en onderhoudt, de noodzaak van het adverteren in het jaarboek over kan brengen, vriendelijk en geduldig is, en niet terugschrikt voor negatieve reacties. Het werk kan ook door meerdere mensen samen worden gedaan. Hebt u interesse en denkt u geschikt te zijn voor deze klus, mail dan uw reactie naar w.m.j.i.vangiersbergen@planet.nl

Expositie

'Delftse Smaakmakers'

Op 14 oktober opende Prof.dr. Timo de Rijk (Industrieel Ontwerpen, TU Delft) de tentoonstelling *Delftse Smaakmakers* in Museum Lambert van Meerten. Deze tentoonstelling is georganiseerd naar aanleiding van ons 75-jarige jubileum.

Toen Delfia Batavorum in 1935 startte met de zorg voor de geschiedenis en het cultureel erfgoed van Delft, nam ze in zekere zin het stokje over van de 19de-eeuwse stadselite, die bestond uit hoogleraren van de Polytechnische School, ondernemers zoals Jacques van Marken en de plaatselijke notabelen. Deze maakten plannen voor volksopvoeding en volksverheffing, onder meer door kunst en cultuur naar het volk te brengen.

De fabrieken van Van Marken prijsden hun producten aan met behulp van affiches die ontworpen waren door bekende kunstenaars, bijvoorbeeld Jan Toorop. Het kunstzinnig element verdrong in vele gevallen de commerciële boodschap, maar het mes sneed zo aan twee kanten: de goede smaak van de slaolie schaarde zich gemakkelijk naast de goede smaak van het afficheontwerp. De ondernemende Van Marken zorgde ook voor allerlei bijzondere faciliteiten voor zijn werknemers, van sportclubs tot harmonieverenigingen, van pensioenopbouw tot huisvesting.

Een aantal leden van onze vereniging is in de Delftse archieven gedoken om schatten aan informatie op te diepen. Ook de depots van Erfgoed Delft e.o. en de TU Delft zijn doorzocht op erfgoed uit de tijd van bekende verzamelaars en ontwerpers als Van Meerten, Sluyterman en Le Comte (1880-1940).

De expositie *Delftse Smaakmakers* is te zien van 15 oktober 2010 t/m 27 februari 2011.

LEZINGEN

De Groep van Delft

Lezing: De Groep van Delft

Door: ir. Jan Molema

Datum: maandag 18 oktober 2010

Locatie: DOK Centrum/Leescafé

Aanvang: 20.00 uur; toegang gratis

De Groep van Delft was een initiatief van studenten aan de Technische Hogeschool, die in de jaren '30 van de vorige eeuw een discussie over architectuur op gang brachten. De Groep streefde een architectuur na 'die breekt met al wat zweemt naar het gebouw als vesting; die breekt met het gebouw dat in de eerste plaats beschutting beteekent van het "ik" en van zijn eigendommen.' De Groep wilde 'een architectuur die opent voor het leven'.

Veel kopstukken van de zgn. nieuwe architectuur, zoals Gropius, Rietveld, Oud en Van Tijen werden bij deze discussie betrokken. Een voortrekker bij De Groep was Jan Horatius Albarda, de multi-getalenteerde zoon van de SDAP-voorman ir. J.W. Albarda. Over hem en zijn vrienden en hoe het hen is vergaan, gaat de lezing van Molema, die onderzoek deed naar De Groep. Dit leidde tot een manifestatie in Bacinol 2 ter gelegenheid van de 100ste geboortedag van Jan Albarda. Dr. Molema is met ir. Suzy Leemans de schrijver van het boek *Moderniteit in een behoudende omgeving. Jan Albarda en De Groep van Delft*.

Vier x Delft + foto's

Filmvertoning: 'Delft is here'

Door: Coen de Jong

Datum: donderdag 2 december 2010

Locatie: DOK centrum/leescafé

Aanvang: 20.00 uur; toegang gratis

De Anders Rosemondlezing, genoemd naar de gelijknamige gemeentearchivaris, is dit keer geen lezing, maar een film. Een bijzondere film over verschillende plekken op de wereld die ook Delft heten: het eiland Delft bij Sri Lanka, Delft in Minnesota (USA) en Delft in Zuid-Afrika. In zijn filmdocumentaire geeft de Delftse kunstenaar Coen de Jong een beeld van deze drie andere 'Delften', aan de hand van sfeerbeelden en interviews. De Jong registreert zonder commentaar en laat de kijker als nieuwsgierige bezoeker zelf zijn conclusies trekken. De Jong is bij de vertoning aanwezig en beantwoordt na afloop vragen.

EXCURSIES

Leerdam, vrijdag 18 maart 2011

De excursiecommissie is bezig met de voorbereidingen van een excursie naar glasstad Leerdam. De geplande datum (onder voorbehoud) is vrijdag 18 maart. In de nieuwsbrief van januari 2011 komen wij met definitieve gegevens. Heeft Delft iets met Leerdam? Jawel. Dan gaan we terug in de geschiedenis en zien we dat door het huwelijk van Anna van Egmond met Prins Willem van Oranje Leerdam in het bezit kwam van de Oranjes. Koningin Beatrix is nog steeds gravin van Leerdam. De stadscultuur werd vanaf de 18de eeuw sterk beïnvloed door de glasindustrie. De rivier De Linge deed dienst voor de aanvoer van grondstoffen en de afvoer van het gemaakte glaswerk.

Reserveer deze datum alvast, want over een maand heeft uw excursiecommissie zekerheid.

KORT NIEUWS

Delfia Batavorum geschiedenisprijs

Delfia Batavorum belooft elk jaar middelbare scholieren die een hoog cijfer hebben gehaald voor hun eindexamen geschiedenis. Het is traditie om de geslaagden een geschiedenisboek cadeau te doen of een boek dat een relatie heeft met Delft. De Delfia Batavorum geschiedenisprijs is dit jaar uitgereikt aan: Michael Schreuders (vmbo TL), Rick Kerklaan (havo) en Aart de Vries (vwo), allen leerlingen van het CLD. Bij het Grotius College vielen Tonke de Vries (havo), Lotte Verleng (vwo TTO) en Anna Schooneveld (vwo) in de prijzen. Onder de leerlingen van het Stanislascollege ging de geschiedenisprijs naar Laura van Schetsen (havo), Diederik Diekhuis (atheneum) en Joanneke Jansen (gymnasium). Alle winnaars ontvingen tijdens hun diplomautreiking de dit jaar verschenen Architectuurgids Delft.

Le Comteprijz 2010

De commissie voor de Le Comteprijz zal in december weer vijf nominaties kiezen voor de Le Comteprijz 2010. Iedereen kan een of meer ingrepen aanmelden die voor een nominatie in aanmerking zouden kunnen komen. Het moeten in een of andere vorm verfraaiingen zijn van het Delftse stadsbeeld die in 2010 gereed zijn gekomen of nog gereed zullen komen. Denk daarbij aan een restauratie of een verbouwing van een monument, maar ook aan het plaatsen van een beeld of een stoephek, het

aanbrengen van een muurschildering, winkelpui, gevelsteen of uithangbord. De commissie staat open voor ieder voorstel. De 'verfraaiing' moet in ieder geval een positieve bijdrage aan het stadsbeeld leveren. Het is leuk als die op een of andere manier herinnert aan de Delftse historie of oude traditie, maar dat mag zeker ook op zeer moderne wijze gebeuren, en ook in de naoorlogse buitenwijken.

Vermeld bij een aanmelding uw naam en adres en geef duidelijk aan welke ingreep of project u wilt voordragen en zo mogelijk wie de opdrachtgever ervoor is. Extra informatie in de vorm van tekeningen of foto's, zo mogelijk van vóór en na de ingreep, zijn zeer welkom.

U kunt verfraaiingen aanmelden van anderen, maar ook die waarbij u zelf betrokken bent. Stuur uw aanmelding vóór begin november naar: W.F. Weve, Arthur van Schendelplein 141, 2624 CW Delft, e-mail: wwwewe@delft.nl.

Agoraproject DOK uitgesteld

Het Agoraproject van DOK, dat in de Nieuwsbrief van augustus werd aangekondigd, is voor onbepaalde tijd uitgesteld. Agora is een multi-mediaproject dat mensen in staat stelt om verhalen in beeld en geluid te vertellen en deze met elkaar te delen.

De boekenkast raakt leeg

Tijdens het Monumentenweekend stond Delfia Batavorum weer in het stadhuis met een boekentafel. Daar werden boeken over Delft en omstreken verkocht en kaarten met pentekeningen. De opbrengst hiervan kwam ten goede aan het Delfia Batavorumfonds. Langzamerhand zijn de meeste boeken uit onze vroegere bibliotheek, voor zover die niet bij het gemeentearchief of in de historische hoek van DOK terecht zijn gekomen, verkocht. Mocht u bij het opruimen van boekenkasten en zolders boeken tegenkomen die iets met Delft of Zuid-Holland te maken hebben, dan kunt u ze schenken aan Delfia Batavorum, zodat er weer nieuwe aanvoer voor de boekentafel komt. De afgelopen tijd zijn er boeken geschonken door de fam. Addink, mevr. Van Egmond, mev. De Senerpont Domis en de fam. Zwaard. Heel veel dank hiervoor. De boeken komen zo weer terecht bij liefhebbers en het Delfia Batavorumfonds vaart er wel bij. Een geweldige vorm van recycling!

Heeft u boeken in de aanbieding, mail dit naar info@delfia-batavorum.nl. Ons bestuurslid Elke Olsder-Toxopeus neemt dan contact met u op.

Berichten uit de Commissie Behoud Stadsschoon

De Commissie Behoud Stadsschoon waakt over het behoud van het erfgoed in Delft. Zij levert met gemotiveerde kritiek en constructieve ideeën haar bijdrage aan de discussies over de stedelijke ontwikkeling. De commissie, samen gesteld uit leden van Delfia Batavorum, bemoeit zich met een aantal actuele onderwerpen, zoals het behoud van de Kapelsbrug, woningbouw in de Nickersteeg en de Hoefijzersteeg en het Rietveld.

De **Kapelsbrug** bepaalt mede het beeld van het beroemde schilderij Gezicht op Delft van Johannes Vermeer. Dit schilderij heeft in hoge mate bijgedragen aan de bekendheid van Delft als stad met een verleden, waarop men zuinig zou moeten zijn. De commissie heeft het stadsbestuur echter niet kunnen overtuigen van het belang om de bogen in de brug te handhaven. Er komt een moderne plankvormige brug ten behoeve van tramlijn 19.

In de **Nickersteeg** staat een bedrijfsgebouw, dat geschikt is gemaakt voor bewoning. Het ontwerp werd goedgekeurd met zogenoemde Franse balkons aan de zijde van de Nickersteeg, d.w.z. gevelopeningen met naar binnen draaiende deuren en een hekwerk. Deze oplossing had de instemming van de CBS, omdat er dan geen visuele aantasting ontstaat van het beeld. Tijdens de bouw zijn de Franse balkons er niet gekomen, maar kwamen er deuren die naar buiten open draaien, waarbij nota bene de deurklink ook aan de buitenkant zit. De commissie is van mening dat het oorspronkelijke bouwplan moet worden gehandhaafd. Daarover is de commissie met de gemeente Delft in gesprek. Er is opnieuw een bezwaar ingediend.

De **Hoefijzersteeg** grenst aan de bouwlocatie Zeepfabriek Bousquet. Onderdeel daarvan is de realisering van een zeer moderne nieuwbouwwoning, pal naast een kleine 18de-eeuwse woning. In de visie van de CBS past het rechthoe-

kige bouwblok niet in de sfeer van de oude steeg.

Het **Rietveld** (locatie Leger des Heils) moet een hofjeskarakter krijgen. Hiervoor is een bestemmingsplan ontworpen. De Commissie Behoud Stadsschoon is van mening dat met dit plan de kwaliteit van de binnenstad niet wordt verbeterd en heeft een zienswijze ingediend. Het beoogde doel om dit gebied een hofjeskarakter te geven wordt een fictie doordat kennelijk genoeg wordt genomen met een bouwplan voor slechts een deel van de transformatielocatie, waar ruimte is voor drie woningen met tuintjes op het binnenterrein, dat groten deels de bestemming verkeer krijgt.

Om haar werk zo goed mogelijk te kunnen doen ontvangt de Commissie graag tips, vragen, suggesties etc. over historische plekken of gebouwen in de stad die onvoldoende aandacht of bescherming krijgen. U kunt daarvoor contact opnemen met: Els Kemper, secretaris, tel. 015-2140510, of e.kemper@planet.nl

NIEUWE LEDEN

Delfia Batavorum heet de volgende nieuwe leden van harte welkom:

Mw. E.A.M. Teerling-Loomans, Pijnacker
Mw. drs.A.H.E. Tates, Delft
Mw. M. Jansen-Keijzer, Delft
Hr. P. Jansen, Delft
Hr. R. Linthorst, Delft
Mw. C.M.A. Veel, Delft
Hr. T. van de Gazelle, Delft
Mw. M. van de Gazelle, Delft
Mw. J. Bosscher, Delft
Hr. E. Ronner, Delft
Hr. dr.K.M. Dolman, Delft

De in onze vorige nieuwsbrief genoemde hr.ir.L.A.A. Romeyn, woont niet in Driebergen-Rijssenburg, maar in Nunspeet.